

niet, dat daar-
die hoofdletter
n die den tekst
n; de man zelf
le juiste lezing
sel te doen ge-
it die hoofdlet-
atuurlijk graag,
uitgaand woord
Joh. 1:1. Maar
it? Ik heb hier
Gentianus Her-
um 1615, to, II,
pos) met hoofd-
hoofdletter ge-

aar met hoofd-
Anders gezegd:
Gods, desnoods
? de Dankbaar
n: het brood is
nlijke lichaam
o iets. Er staat
aar woord:
nsche wierook-

ian te voeren.
K. S.

2. 4:5

is, dat Grego-
en beroep doet
4:5; (al wat
ts verwerpt
i Gods en door

eraars, die b.v.
de natuurlijke

e grondig mis-
? — En — Hij

een heilig man
te tegen.
en julle, maar
erbondsverkeer.
ven naar bene-
i beneden naar
n in dat twee-
l goed.
; spreken Gods
dingen worden
nsubstansie
n vrouw den
e de griekse
ander wordt!)
deling der pa-

en; ik ben van
r bij dien van
gluurder colle-

lyssa, met zijn
mvattende be-
or oogen hield,
dege begrepen,
enis heeft voor
a zelf spreken
id (op. VIII, ed.

even voor dit
K. S.

alt mee

n, toch nog in
soeven (in de
i, aanwezig te
duim gezogen
et brood wordt

gezogen. Zoo'n

hebben anderen
op die anderen

it heele hoofd-
zijn, krioeit
il). Een knap
t „metapolein“
e met de ver-

gorius betoogt,
d: lichaam en
menschen tot
ide in het bezit

aan het artikel
omdat zoowel
i zijn, Christus
ziel, opdat Hij

wezen. Is er in
engigf komen;
dicament moet
rderfbrengende

Zoo nu moet ook de doodende werking van wat ons
lichamelijk verderft, worden overwonnen daardoor, dat
de KRACHT (dynamis) van hetgeen ons nuttig is, van
wat ons helpt, door heel ons lichaam heengeleid wordt.

Wat zou dit anders zijn, vraagt hij, dan dat lichaam,
dat niet alleen bewezen is krachtiger te zijn dan de dood,
maar ook de aanvang te zijn van ons leven? Want het
is, zooals de apostel zegt, in 1 Cor. 5:6: een weinig zuur-
deeg verzuurt het gehele deeg.

Ja, zoo verhalen wij dien tekst van Paulus.

Maar Gregorius houdt er zijn eigen woordenboek op na,
en beweert dus, dat volgens den apostel dat kleine beetje
zuurdeeg het heele deeg aan zich gelijk maakt (exhomoloi
pros heautan).

Dat heeft natuurlijk geen zweem te maken met wezens-
verandering, of zoo iets. Het is een woord, dat beteekent:
doordringen, en: aan zijn eigen werkingskracht onderhe-
vig maken.

Welnu, zegt Gregorius, ZOO, op die manier (houtoos),
moet ook dat lichaam, dat door God zelf aan den dood
onderworpen werd (eenmaal, aoristus), in ons lichaam
ingebracht zijnde, heel dat lichaam tot zichzelf gaan
„metapolein“ en „metatithenai“. D.w.z. het moet ons heele-
maal doordringen met zijn KRACHT, denk aan het beeld
van het zuurdeeg.

Wordt nu het zuurdeeg in zijn ELEMENTEN veran-
derd, en b.v. gelijk gemaakt aan de ELEMENTEN van
het deeg? De man denkt niet aan zoo'n dwaasheid. Zuur-
deeg blijft zuurdeeg, en brooddeeg blijft brooddeeg. Maar
die KRACHT, die WERKING, die dynamis, die gaat over-
heerschen. Hoo, — dat is 'n tweede vraag. ZOO is het nu
ook met Christus' lichaam, dat den dood overwonnen
heeft. De KRACHT daarvan, die dringt in ons lichaam
in, en die KRACHT geneest ons. Aldus Gregorius van
Nyssa.

Of ik het daarmee eens ben?

Och, 't is maar de vraag, hoe ge het opvat.

Een magische werking? Neen. Wel een werking, die
aan het geloof gebonden is. Het is het oude, maar ook
gereformeerde lied: wij ETEN toch (maar dan met den
geestelijken mond) Christus' lichaam; en we drinken toch,
maar dan weer met den geestelijken mond (het geloof)
zijn bloed.

Maar het is dezen keer niet de vraag, of wij het met
Gregorius van Nyssa eens zijn. Het loopt alleen over de
vraag: is Gregorius begrepen door dr Dankbaar? Dan
zeggen we: neen. Laatstgenoemde durft vast en zeker
niet zeggen, dat Gregorius bij den bakker van Nyssa bin-
nengeloopt is, met de leer: goetle man, dat zuurdeeg van
jou zag zijn ELEMENTEN omgezet, het zuurdeeg werd
brooddeeg, zijn elementen werden VERANDERD. Want
Gregorius heeft met die theorie geen enkelen nysse-
schen bakker onrustig gemaakt. Maar dan moet men
ook niet zeggen, dat volgens Gregorius bij het avondmaal
de ELEMENTEN zijn veranderd. Men kan wel tobben
over de vraag, hoe Christus' lichaam naar Gregorius' op-
vatting met dat brood in verband gezet is; maar voor het
oogenblik zeggen we: het woord „metapolein“ bewijst
niets van een elementen-verandering.

Eerder zouden we vragen: waarom vergeet U dat woord
„dynamis“, KRACHT? U beweert, dat de eerste chris-
tenschrijvers de HANDELING hebben op den achtergrond
gedrukt, om het „ZIJN“ (van die elementen) naar voren
te schuiven. Dat lijkt me onrechtvaardig. Want als het
op een „dynamis“, een „kracht“ aankomt, die in alle deelen
van ons bestaan moet doordringen, wat is dat dan anders
dan een HANDELING? Van den levenden God? En den
aanwezigen Christus?

Er is meer, maar we willen voor ditmaal hier afbreken.
K. S.

* Rectorale rede

In dit nummer van ons blad vinden onze lezers een kort
verslag van de rede, waarmee Prof. Dr H. J. Jager dit
jaar het rectoraat heeft overgedragen. Dat was de eerste
maal, en wij hebben dus allen met belangstelling geluist-
erd.

In de bovenstaande driestarren hebben de lezers een klein
tipje zien oplichten van het zeer ingewikkelde problemen-
complex, dat zich opdringt, en ook wel onnodig door
allerlei theologische debatten gedurende vele eeuwen op-
gedrongen wordt, en hetwelk men kan samenvatten onder
het begrip „mystieke unie“. Zelf hebben we herhaaldelijk
betoogd, dat het woord „mystiek“ alleen te aanvaarden
is als bijvoeglijk naamwoord, en dan nog met duizend
restricties, die alle nevensgedachte aan „magische“ wer-
king of wezens-identiteit of onmiddellijke (en dus ook
Woord-looze) éénwording uitsluiten; en dat b.v. het
woord „geloofsverkeer“ duidelijker is, en beter, dan dat
van „mystieke unie“, hetgeen onduidelijk is geworden
door het misbruik van den term mystiek als zelfstandig
naamwoord, dat dan zou wijzen op een „techniek“ van
eenwording met God langs magischen wonderweg, zonder
Woord, en dus ook zonder Woord aannemend geloof.

In onze driestarren betreffende de avondmaalsleer heb-
ben we maar een heel klein onderdeel van het hier aan-
wezige vraagstukken-complex aangeraakt. Maar we mo-
gen met blijdschap en dankbaarheid erop wijzen, dat de
aftredende rector van een anderen kant hetzelfde vraag-
stuk heeft aangevat, en als exageet een der moeilijkste
hoofdstukken heeft opengelegd, dat hier telkens in ge-
ding gekomen is: Rom. 6. Onzegbaar veel zijn de opvat-
tingen, die men kan hooren voordragen betreffende het
begrip: „met Christus één worden in zijn dood en ook in
zijn opstanding“. Zonder eenige moeite zal men zich kun-
nen realiseren, dat daarmee samenhangt de vraag: wat
is hier de betekenis van het sacrament? en wat is:
Christus eten? En wat is: vleesch van zijn vleesch, en
been van zijn been zijn? en wat beteekent: Hem in zich
hebben, en met Hem één geworden zijn?

Welnu, prof. Jager heeft, geheel in overeenstemming
met de in zijn dissertatie getrokken lijn, Romeinen 6 in
nauw verband met Romeinen 5 laten staan, en kwam
tot de conclusie, die ook ons voor alle schriftuurlijk den-
ken zoo van betekenisvolle werking dunkt te zijn: alleen
maar door het geloof, dat het Woord aanvaardt, zijn deze
dingen reëel, en alleen in het geloof zijn ze dat.

Wij behoeven niet te verzekeren, dat wij met deze bij-

drage tot de ontwikkeling — d.i. verheldering en zuive-
ring — van ons gereformeerde denken en belijden dank-
baar zijn, en dus ook deze rede dankbaar hebben aange-
hoord; ook al in het besef, dat de samenwerking in
Kampen zoo heerlijk zich opendoet, en dat, bij de harte-
lijke begeerte, om daarin elk voor zich zijn aandeel te heb-
ben, tot nu toe daarvan alleen maar verblijdende resulta-
ten te aanschouwen gegeven zijn.

Moge dit zoo blijven, en moge ook prof. Jager in zijn
beteekenisvollen arbeid aan de School bij den voortduur
worden gesterkt voor de aanvaarding der zware taak,
die ook op zijn schouders rust.

K. S.

* Proceskosten studentencorps

In onze vorige verantwoording bereikten we voor de
derde reeks de som van f 386.26.

En deze week, vraagt U?

Die was weer goed. We ontvingen achtereenvolgens:
van mej. J. A. B. te G. f 2.50; van B. D. te D. f 2.50;
van Geref. Kerk te Ermelo (collecte op jubileumavond
van ds J. Bosch) f 40.12. Daar waren we ook heel blij
mee; geen beter bestemming voor den herdenkingsavond
van ds J. Bosch dan een collecte voor dit doel. Hoeveel
heeft ds Bosch, die uitnemende kenner der Afscheiding
— we herinneren ons nog zijn goed gedocumenteerde rede
over Van Hall op een Theologische Hoogeschool-dag —
niet bijgedragen tot de kennis van het leven onzer School!
Men kan vrij spreken van „onzen historicus ds J. Bosch“,
dien we hier nog hartelijk gelukwensen met zijn her-
denkingsdag, en ook zelf danken voor de (toch wel met
zijn goedvinden geschiedde) bijdrage op „zijn“ avond aan de
moeiten van ons Corps.

De kwestie van het evangelisten-ambt (VII)

§ 4. DE AMBTSTAAL VAN DEN EVANGELIST.
(Vervolg).

C. We komen tot Ephese 4:11, uit welken tekst
het meerderheidsrapport het een en ander afleidt met
betrekking tot de taak van den „evangelist“ (bl. 8/9).

Dat kan als volgt worden samengevat. In dezen tekst
wordt geen volledige opsomming gegeven van de nieuw-
testamentische ambtsdiensten, maar dit woord is toch
wel degelijk in zijn eigen noeming daarvan volledig
te achten. Blijkens het verband wordt aangewezen, dat
de verhoogde Christus zoo volkomen alles heeft ver-
diend en nu uitkeert, dat Zijn gemeente wordt ver-
gaderd, bevestigd en opgevoed tot de volwassenheid.
Paulus noemt nu de ambtelijke diensten in zooverre,
dat van den verhoogden Christus de lijn kan worden
doorgetrokken naar de gevestigde gemeente. Van
Christus uit gezien was er eerst geen gemeente — n.l.
ter plaatse van de geadresseerden — maar Hij schonk
en stuurde apostelen en profeten en evangelisten („die
voor verdere uitbreiding van het Evangelie zorg mo-
chten dragen in ten minste nauw contact met de aposte-
len“) en tenslotte herders en leeraars. En het doel van
dat alles is de groei der gemeente tot de volkomen-
heid in eendrachtig gebruik harer zeer onderscheiden
gaven. Ouderlingen en diakenen worden niet genoemd,
want hij noemt van de plaatselijke ambtsdiensten al-
leen die, welke doen blijken dat de verhoogde Chris-
tus duurzaam bij Zijn gemeente is. Ofschoon de her-
derlijke en leerarbeid ook in het apostelambt en voor
een deel ook in het evangelisten-ambt lag opgesloten,
worden toch de herders en leeraars apart genoemd
blijkbaar als de aanduiding van den centralen ambts-
dienst in de gevestigde gemeente, „terwijl de voor-
gaande drie namen de diensten aangeven, door mid-
del waarvan deze vestiging geschiedt“. Apostelen, pro-
feten, evangelisten: het wil in dit verband zeggen:
Christus is „on zoek“ naar Zijn gemeente; Hij maakt
Zijn kudde; Hij vergadert Zijn kerk (al hebben deze
ambten ook betekenis voor de bewaring der kerk,
doch in de onderscheiding is te letten op het verschil);
en herders en leeraars wil aanduiden: Christus heeft
Zijn gemeente gevonden; Hij heeft ze nu en bewaart
ze; Hij blijft haar aan al die plaatsen duurzaam ver-
gaderen. Nu blijve erkend, dat het apostelambt en
de profetendienst tijdelijk van aard waren. Dat kan
mede afgeleid worden uit Ephese 2:20, waar het
heeft, dat de gemeente is gebouwd op het fundament
van apostelen en (nieuwtestamentische) pro-
feten (en Christus zelf de uiterste hoeksteen daar-
van genoemd). En daarin valt op, dat de „evangelis-
ten“ niet worden genoemd, wat voorzichtig moet ma-
ken met de bewering, dat het ambt van „evangelist“
met de apostelen heeft opgehouden. Men zegt dan, dat
die „evangelisten“ in feite maar helpers van de apos-
telen waren en dus geen eigen dienst en ambt hadden;
doch er zij op gewezen, dat in Ephese 4:11 ook „de
helpers“ van den herder en leeraar (n.l. de ouder-
lingen en de diakenen) niet genoemd worden, zoodat
de vraag kan worden gesteld, of in dezen korten tekst
wel de „evangelisten“ opzettelijk en dat op een eigen
plaats, n.l. niet vlak na de apostelen, zouden zijn ge-
noemd, als ze maar tijdelijk aan de apostelen tot hulp
en bijstand zouden gegeven zijn. 't Is waar dat Paulus
meer dan één reden kan hebben gehad de evangelisten
hier wel en elders niet te noemen (b.v. dat de ge-
adresseerden ook bijzonder door evangelisten-arbeid tot
den Christus waren gebracht), doch het tekstverband
draagt een universeel karakter en daarom is het de
vraag, of hier „evangelist“ niet een eigen dienst en
ambt aanduidt. Dat het apostelambt en de profeten-

Voorts kwamen nog binnen volgende bijdragen: van H.
v. d. G. te R. f 2.50; van W. J. N. te B. f 2.50 (die har-
telijk gelukwenschte met den verjaardag der Theol. Hoo-
geschool op 6 Dec. 1950; ook andere felicitanten met de-
zen Schooljaardag hartelijk dank); van V. te E. f 2.50;
en van N. N. te B. (biljet nr 49) f 2.50.

Dat is een aanwinst dus van f 55.12.

We staan dus voor de derde reeks op f 386.26 + f 55.12
= f 441.38.

Voor eventuele nieuwelingen: op het biljet aanteeke-
nen: proceskosten studentencorps.

En voor allemaal: hartelijke groet en welgemeende
dank. Ja zeker, ook voor 't lezen van deze stukjes be-
dankt. Lezen helpt. Mijn gironummer: 127278.

K. SCHILDER.

Postscriptum. „Door mej. G. Gunnink te Kampervveen
werd mij f 347.— ter hand gesteld. Dit bedrag is de op-
brengst van een, door de dames Gunnink van „Oene“ en
van „Keulvoet“, gehouden lijstcollecte onder de gemeen-
telijken, die op het „Kampereiland“ wonen.

Het ingezamelde is bestemd voor de aanschaffing van
nieuwe linten, insignes, en overige corporustrusting. Mocht,
na aanschaffing van al deze goederen, er nog iets over
zijn, dan wordt dit besteed voor delging van de proces-
kosten. In elk geval wordt door deze bijdrage de schuld
van ons Corps verminderd. Daarom onze hartelijke dank
aan collectantes en gevers.

Door bemiddeling van amice Douma ontvingen we van
een zuster f 2.50 voor het vaandel-fonds.

Intusschen: de schuld van het corps is, dank zij den steun
uit de Kerken, sterk geslonken, maar nog niet wegge-
werkt.

Kampen, 6 Dec. 1950.

L. DOUW,
Quaestor h. t.“

dienst tijdelijk waren is duidelijk, als we er op letten,
dat na den dood van de apostelen niemand meer oog-
en oor-getuigen van Jezus kon aanstellen, en dat na
de toebestelling van de voltooiden nieuwtestamentische
openbaring de profeten als completeerders van de
Woordenopenbaring hadden afgedaan. Maar van de
„evangelisten“ zou het „afgedaan“ alleen kunnen gel-
den, als het specifieke van hun ambt ligt in de ge-
bondenheid aan de personen der apostelen en niet
in hun universeele, voor de kerk tot het
wereldeinde geldende opdracht. Daarop
komt het rapport dan later terug. Tot zoover de
samenvatting betreffende Ephese 4:11.

In een bijlage wordt door de deputatenmeerderheid
de meening van Calvijn inzake Ephese 4:11 weer-
gegeven (bl. 13/14). Inst. IV, 3, 4 heet het, dat de
evangelisten, ofschoon in waardigheid bij de apostelen
achterstaande, toch in hun ambt hun het naast waren
en zelfs hun dienst waarnamen; ze waren niet be-
stemd om te blijven „maar slechts voor dien tijd, in
welken kerken opgericht moesten worden, waar er
tevoreen geen waren geweest, of althans kerken van
Mozes tot Christus moesten worden overgebracht.
Trouwens, ik ontken niet, dat God ook later somtijds
apostelen, of althans in hun plaats evangelisten heeft
opgewekt, gelijk in onzen tijd is geschied. Want zul-
ken waren noodig om de kerk van de afwijking van
den antichrist terug te brengen. Maar niettemin noem
ik het een buitengewoon ambt, omdat het in behoor-
lijk ingerichte kerken geen plaats heeft.“

De deputatenmeerderheid merkt terecht op, dat Cal-
vijn dus ruimte laat voor de blijvende of vernieuwde
erkenning van het „evangelisten“-ambt voor de zen-
ding, en ze stemt ermee in, dat in het eigen leven
der gevestigde kerk dat ambt geen betekenis heeft.

D. De minderheidsnota brengt op bl. 16/
17 het een en ander in zake Ephese 4:11
naar voren, dat hier en daar tegen het meerderheids-
rapport is gericht.

Opgemerkt wordt, dat het in het heele verband van
vs 11 niet over de vermeerdering, doch over de op-
voeding en volmaking der kerk gaat, zoodat hier de
„evangelisten“ zijn ingeschakeld in den opbouw der
kerk. „Wat hun werk precies was? Indien wij op het
grondwoord e v a n g e l i e letten, en voorts denken
aan de hierboven gemaakte opmerking inzake Hand.
21:8, is de mogelijkheid niet uitgesloten, dat zij bij-
zondere gaven (evenals de profeten) ontvangen had-
den om het Evangelie door te geven en het geloof, dat
den heiligen is overgeleverd, de verhalen van Chris-
tus' arbeid, de bewijzen voor Zijn messiaansche aan-
spraken uit het Oude Testament, aan de heiden-chris-
tenen mede te deelen“. De vraag is, of ze een speciaal
ambt hadden en mogelijk krachten waren. Die „evan-
gelisten“ hebben „zending“ en „evangelisatie“ wel niet
verwaarloosd, maar blijkens Ephese 4:11 arbeidden
zij in een g e v e s t i g d e kerk. Zoo is deze tekst
geen bewijs, dat het „evangelisten“-ambt heden als
een speciaal ambt voor den arbeid onder de heidenen
erkenning verdient — aldus het besluit van de min-
derheidsnota in dezen.

Wij zijn van oordeel, dat het betoog van
de meerderheid door de minder-
heid wezenlijk niet aangetast is.

Daar willen wij den volgenden keer op wijzen.

J. FRANCKE.